

[Landbrugsministeren.]

den gruppe, der skal føre landbruget videre, og det er endnu en understregning af, at generationsskifteproblemerne må løses.

Et spørgsmål, som er af betydning for erhvervet, er finansieringen i fremtiden. Vi har vel her i landet et af de bedste kreditsystemer, der findes. Alligevel er det et spørgsmål, som bør overvejes, især da en fortsat modernisering af landbruget vil kræve en betydelig kapital. Det grundlæggende krav til finansieringssystemer og finansieringsformer må være, at de giver mulighed for en fornuftig forrentning af investeringerne med normal indsats af arbejdskraft.

Det er et af de væsentligste mål for regeringen at skabe forudsætningerne for, at vi igen kan få en udvikling i produktion, stigende eksport og stigende beskæftigelse. Der er derfor også på landbrugsområdet truffet en lang række foranstaltninger, der omfatter en række tilskudsmuligheder, skattebegunstigelser og forbedrede afskrivningsregler. To af de vigtigste foranstaltninger er, at midlerne i forbindelse med moderniseringsloven i dette finansår er øget fra 28 til 50 mill. kr., og at der blev vedtaget en lov om midlertidigt statstilskud til investeringer i landbrugsbyggeri, hvor der blev afsat 75 mill. kr. Disse to foranstaltninger og øvrige foranstaltninger var tænkt som en tilskyndelse til at øge landmændenes lyst til at investere. Det har også virket. Investeringsaktiviteten i landbruget er meget høj; alene de to foranstaltninger, jeg nævnte, har resulteret i investeringer på ca. 1,4 mia. kr.

I denne forbindelse vil jeg nævne, at lånemulighederne er blevet udvidet, idet udlånsloftet fra den 23. februar i år er forhøjet med 3 pct. Det giver mulighed for, at pengeinstitutterne kan forøge deres udlån med 2,6 mia. kr., vel at mærke under den forudsætning, at forhøjelsen fortrinsvis anvendes til finansiering af investeringer i eksport- og importkonkurrerende virksomheder.

Der har i de seneste måneder været talt meget om, hvorledes landbruget vil udvikle sig i fremtiden. Det er naturligvis ikke let at give et entydigt svar på dette spørgsmål. Men der er dog visse hovedlinjer, som tegner sig ret tydeligt for udviklingen i dansk landbrug på lidt længere sigt:

For det første må vi forudse, at antallet af landbrugsbedrifter fortsat vil blive for-

mindsket i de kommende år. Alene aldersfordelingen inden for landbruget og antallet af unge, der ønsker at blive selvstændige, kan kun føre til, at der vil blive færre landbrug tilbage.

For det andet vil afvandringen fra landbruget sandsynligvis fortsætte. Antallet af helårsarbejdere i landbruget er blevet halveret siden begyndelsen af 1960'erne. Det hænger naturligvis sammen med den generelle udvikling i samfundet i øvrigt, og tendensen vil formentlig — selv om det ikke er ønskeligt — fortsætte.

For det tredje må vi forudse, at produktionsenhederne, målt efter areal, kapitalindsats eller omsætning, vil blive større end nu. Det har vi bl. a. en bekræftelse på, når vi ser, hvorledes dygtige unge og yngre selvstændige tilrettelægger deres bedrifter.

For det fjerde vil landbrugets produktionsproces blive stadig mere kapitalkrævende, bl. a. fordi arbejdskraft erstattes med teknik.

Endelig for det femte må vi forudse en udvikling, der vil medføre, at landbrugsproduktionen bliver mere og mere specialiseret.

Det er min opfattelse, at man ud fra disse hovedlinjer ligesom kan danne sig et billede af, hvorledes landbruget vil udvikle sig på længere sigt. Én ting kan man sige med sikkerhed, og det er, at de, der bliver i landbruget, bliver stillet over for store udfordringer, men til gengæld vil der efter min opfattelse også være store muligheder.

Det er regeringens og socialdemokratiets ønske at bevare et effektivt landbrugserhverv, og vi ønsker derfor at være med til at skabe forudsætningerne for, at erhvervet kan udvikle sig. Vi vil efter vor opfattelse nemlig også i fremtiden have brug for erhvervet, ikke alene af økonomiske og beskæftigelsesmæssige grunde, men også af menneskelige og miljømæssige grunde. Derfor håber vi, at det udvalg, regeringen har nedsat, vil skabe grundlag for, at regering og folketing kan tilrettelægge en langsigtet landbrugspolitik.

Forespørgeren (Fuglsang) (DKP):

Jeg vil begynde med at takke landbrugsministeren for det svar, han har givet, også for de konkrete ting, der ligger i det. Om så alle vil være tilfredse med det, er jo nok en anden sag. Det er jo nemlig sådan, som mi-